

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

м. Київ

04 03 20 19 р.

№ 288

Про затвердження стандарту професійної
(професійно-технічної) освіти
з робітничої професії
«Озеленювач»

Відповідно до законів України «Про освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 17.08.2002 № 1135 «Про затвердження Державного стандарту професійно-технічної освіти», розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 № 244-р «Про затвердження плану пріоритетних дій Уряду на 2018 рік» та наказу Міністерства освіти і науки України від 04.04.2018 № 320 «Про розроблення стандартів професійної (професійно-технічної) освіти на основі компетентнісного підходу в 2018 році»

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити стандарт професійної (професійно-технічної) освіти з професії «Озеленювач» (код 6113), що додається.
2. Установити, що стандарт, зазначений у пункті 1 цього наказу, упроваджується в освітній процес з 01 вересня 2019 року.
3. Департаменту професійної освіти Міністерства освіти і науки України (Кучинський М. С.), ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» (Завалевський Ю. І.) надавати закладам професійної (професійно-технічної) освіти методично-консультативну допомогу з питань упровадження стандарту, зазначеного у пункті 1 цього наказу.
4. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства освіти і науки України від 31.08.2016 № 1050 «Про затвердження державного стандарту професійно-технічної освіти з професії «Озеленювач».
5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на Першого заступника Міністра Хобзея П. К.

Міністр

Л. М. Гриневич

**Міністерство освіти і науки України
Міністерство соціальної політики України**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки України
від 04 03 2019р. № 288

**Стандарт професійної
(професійно-технічної) освіти**

СП(ПТ)О 6113.А.01.30-2018
(позначення стандарту)

Професія: Озеленювач

Код: 6113

Професійні кваліфікації:

озеленювач 2-го розряду,
озеленювач 3-го розряду,
озеленювач 4-го розряду,
озеленювач 5-го розряду

*Видання офіційне
Київ – 2019*

Інформація про робочу групу

Розробники

Грінченко В.В. – директор Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти в Чернігівській області.

Багмут О.М. – завідувач сектором наукового та навчально-методичного забезпечення модернізації змісту професійної освіти ІМЗО МОН України.

Кайтановська О.М. – науковий співробітник відділу наукового та навчально-методичного забезпечення змісту професійної освіти ІМЗО МОН України.

Дубина Л.О. – директор ДПТНЗ «Сновське вище професійне училище лісового господарства»

Ананко В.В. – заступник директора з навчально-виробничої роботи ДПТНЗ «Сновське вище професійне училище лісового господарства»

Никончук В.І. – директор ДП «Корюківське лісове господарство»

Аніщенко С.М. – директор ДП «Городнянське лісове господарство»

Макієнко В.Г. – методист Навчально-методичного центру професійно-технічної освіти в Чернігівській області.

Демченко В.Г. – викладач ДПТНЗ «Сновське вище професійне училище лісового господарства»

Горпиненко М.В. – майстер виробничого навчання ДПТНЗ «Сновське вище професійне училище лісового господарства»

Науковий консультант

Паржницький В.В. – начальник відділу наукового та навчально-методичного забезпечення змісту професійної освіти ІМЗО МОН України, канд. пед. наук.

Рецензент

Аніщенко С.М. – директор ДП «Городнянське лісове господарство»

Літературний редактор

Кравченко О.А. – викладач ДПТНЗ «Сновське вище професійне училище лісового господарства»

Технічний редактор

Клименко А.Г. – лаборант ДПТНЗ «Сновське вище професійне училище лісового господарства»

Керівники робочої групи

Кучинський М.С. – директор департаменту професійної освіти Міністерства освіти і науки України.

Мірошниченко К.Б. – заступник директора, начальник відділу змісту та організації навчального процесу департаменту професійної освіти Міністерства освіти і науки України.

Загальні положення

Стандарт професійної (професійно-технічної) освіти (далі – СП(ПТ)О) з професії 6113 Озеленювач розроблено відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про професійну (професійно-технічну) освіту», «Про професійний розвиток працівників», «Про зайнятість населення», «Про організацію роботодавців, їх об'єднання, права і гарантії їх діяльності», постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 1077 «Про затвердження Плану заходів із впровадження Національної рамки кваліфікацій на 2016-2020 роки», розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.04.2017 № 275-р «Про затвердження середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року», Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників Випуск 87 "Житлове та комунальне господарство населених пунктів", затвердженого Наказом Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 17.06.1999 № 144 за погодженням з Міністерством праці та соціальної політики України зі змінами і доповненнями, внесеними наказами Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства станом на 01.01.2007 р, та інших нормативно-правових документів і є обов'язковим для виконання всіма закладами професійної (професійно-технічної) освіти, підприємствами, установами та організаціями, незалежно від їх підпорядкування та форми власності, що здійснюють (або забезпечують) підготовку (підвищення професійної кваліфікації, перепідготовку) кваліфікованих робітників.

Стандарт професійної (професійно-технічної) освіти містить:

титульну сторінку;
інформацію про робочу групу з розроблення СП(ПТ)О);
загальні вимоги щодо реалізації СП(ПТ)О);
загальнопрофесійний навчальний блок;
перелік навчальних модулів та професійних компетентностей;
перелік ключових компетентностей;
умовні позначення, що використовуються в СП(ПТ)О);
сферу професійної діяльності випускника;
специфічні вимоги до робітника з обраної професії;
вимоги до кожної професійної кваліфікації.

Загальні вимоги щодо реалізації СП(ПТ)О)

Підготовка кваліфікованих робітників за професією Озеленювач має такі етапи: первинна професійна підготовка, перепідготовка та підвищення

професійної кваліфікації. Підготовка за кожною професійною кваліфікацією ґрунтується на компетентнісному підході та структурується за модульним принципом. Навчальний модуль – логічно завершена складова СП(ПТ)О, що формується на основі кваліфікаційної характеристики (далі – КХ) та/або за наявності професійного стандарту (далі – ПС), потреб роботодавців галузі, сучасних технологій та новітніх матеріалів.

Структура навчального модуля містить перелік компетентностей та їх зміст. Засвоєння навчального модуля може підтверджуватися відповідним документом (сертифікат/посвідчення/свідоцтво), що видається закладом професійної (професійно-технічної) освіти.

СП(ПТ)О визначає три групи компетентностей: загальнопрофесійні, ключові та професійні. Компетентність/компетентності – здатність особи до виконання певного виду діяльності, що виражається через знання, уміння, морально-етичні цінності та інші особистісні якості.

Загальнопрофесійні компетентності – знання та уміння, що є загальними (спільними) для професії. Якщо навчання здійснюється безперервно за декількома професійними кваліфікаціями, то загальнопрофесійні компетентності набуваються один раз – перед оволодінням навчальним матеріалом початкової професійної кваліфікації.

Ключові компетентності – загальні здібності й уміння (психологічні, когнітивні, соціально-особистісні, інформаційні, комунікативні), що дають змогу особі розуміти ситуацію, досягати успіху в особистісному і професійному житті, набувати соціальної самостійності та забезпечують ефективну професійну й міжособистісну взаємодію (набуваються впродовж усього терміну навчання поза робочим навчальним планом).

Професійні компетентності – знання та уміння особи, які дають їй змогу виконувати трудові функції, швидко адаптуватися до змін у професійній діяльності та є складовими відповідної професійної кваліфікації.

У закладах професійної (професійно-технічної) освіти привалість первинної професійної підготовки встановлюється відповідно до професійної кваліфікації, яку набуває здобувач освіти, що визначається робочим навчальним планом.

При організації підвищення професійної кваліфікації, перепідготовки або професійної підготовки на виробництві термін професійного навчання визначається за результатами вхідного контролю. Вхідний контроль знань, умінь та навичок здійснюється відповідно до законодавства.

Навчальний час здобувача освіти визначається обліковими одиницями часу, передбаченого для виконання навчальних програм професійної (професійно-технічної) освіти.

Обліковими одиницями навчального часу є:
академічна година тривалістю 45 хвилин;
урок виробничого навчання, тривалість якого не перевищує 6 академічних годин;
навчальний день, тривалість якого не перевищує 8 академічних годин;
навчальний тиждень, тривалість якого не перевищує 36 академічних годин.

Навчальний (робочий) час здобувача освіти в період проходження виробничої практики встановлюється залежно від режиму роботи підприємства, установи, організації відповідно до законодавства.

Професійно-практична підготовка здійснюється в навчальних майстернях, лабораторіях, навчально-виробничих дільницях та безпосередньо на робочих місцях підприємств.

Вимоги до кожної професійної кваліфікації містять:
кваліфікаційну характеристику;
вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівня професійної кваліфікації осіб;
типову навчальну програму;
типовий навчальний план;
перелік основних засобів навчання.

Типова програма підготовки кваліфікованих робітників для кожної професійної кваліфікації визначає перелік навчальних модулів, перелік та зміст професійних компетентностей.

Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників для кожної професійної кваліфікації містить розподіл навчального навантаження між загальнопрофесійною, професійно-теоретичною та професійно-практичною підготовкою; консультації; кваліфікаційну атестацію. У типовому навчальному плані визначено загальну кількість годин для оволодіння професійною кваліфікацією та розподіл годин між навчальними модулями.

Робочі навчальні плани та програми для підготовки кваліфікованих робітників розробляються закладами професійної (професійно-технічної) освіти за погодженням з роботодавцями та органами управління освіти на основі типових навчальних планів та типових навчальних програм.

Робочі навчальні плани підготовки кваліфікованих робітників визначають графік навчального процесу, навчальні предмети, їх погодинний розподіл та співвідношення між загальнопрофесійною, професійно-теоретичною та професійно-практичною підготовкою.

Робочі навчальні програми для підготовки кваліфікованих робітників визначають зміст навчальних предметів відповідно до компетентностей та тематичний погодинний розподіл відповідно до робочих навчальних планів.

Перелік основних засобів навчання за кожною професійною кваліфікацією розроблено відповідно до потреб роботодавців, сучасних технологій та матеріалів.

За результатами здобуття кожної професійної кваліфікації проводиться державна або проміжна (поетапна) кваліфікаційна атестація, що передбачає оцінювання набутих компетентностей й визначається параметрами: «знає – не знає»: «уміє – не вміє». Поточне оцінювання проводиться відповідно до чинної нормативно-правової бази.

Заклади професійної (професійно-технічної) освіти, органи управління освіти, засновники організують та здійснюють поточний, тематичний, проміжний і вихідний контроль знань, умінь та навичок здобувачів освіти, їх кваліфікаційну атестацію. Представники роботодавців, їх організації та об'єднань долучаються до тематичного, вихідного контролю знань, умінь та навичок здобувачів освіти та безпосередньо беруть участь у кваліфікаційній атестації.

Після завершення навчання кожен здобувач повинен уміти самостійно виконувати всі роботи, передбачені кваліфікаційною характеристикою, технологічними умовами і нормами, встановленими в галузі.

Навчання з охорони праці проводиться відповідно до вимог чинного законодавства Про охорону праці. При складанні робочих навчальних планів та програм необхідно врахувати, що для початкового навчання (професійної підготовки) на теоретичну частину предмета «охорона праці», що входить до загальнопрофесійного блоку, потрібно виділити не менше 30 годин навчального часу, а при підвищенні професійної кваліфікації та перепідготовці – не менше 15 годин навчального часу (п.2.3. Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005 № 15, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15.02.2005 за № 231/10511 (зі змінами).

Вивчення специфічних професійних питань з охорони праці необхідно здійснювати в курсах спеціальних та загальнотехнічних дисциплін з метою поєднання технологічної підготовки з підготовкою з охорони праці, а робочі навчальні програми цих навчальних предметів повинні включати відповідні питання безпеки праці.

До самостійного виконання робіт здобувачі освіти допускаються лише після навчання й перевірки знань з охорони праці.

Кваліфікаційна пробна робота проводиться за рахунок часу, відведеного на виробничу практику. Перелік кваліфікаційних пробних робіт розробляється закладами професійної (професійно-технічної) освіти, підприємствами, установами та організаціями відповідно до вимог кваліфікаційних характеристик, потреб роботодавців, сучасних технологій та новітніх матеріалів.

Критерії кваліфікаційної атестації випускників розробляються закладом професійної (професійно-технічної) освіти разом з роботодавцями і ґрунтуються на компетентнісному підході відповідно до вимог кваліфікаційної характеристики, потреб роботодавців, сучасних технологій та новітніх матеріалів і погоджуються з регіональними органами освіти.

Здобувач освіти, який опанував освітню програму й успішно пройшов кваліфікаційну атестацію за однією професійною кваліфікацією, присвоюється освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» з набутої професії та видається свідоцтво державного зразка про присвоєння (підвищення) професійної кваліфікації.

Здобувач освіти, який опанував освітню програму й успішно пройшов кваліфікаційну атестацію за двома й більше професійними кваліфікаціями, присвоюється освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» з набутої професії та видається диплом державного зразка.

Здобувачам, які достроково припинили навчання в закладі професійної (професійно-технічної) освіти, присвоюється відповідна професійна кваліфікація за результатами попередньої кваліфікаційної атестації та видається свідоцтво державного зразка про присвоєння (підвищення) професійної кваліфікації.

Умовні позначення, що використовуються в цьому СП(ПТ)О:

ЗПК - загальнопрофесійна компетентність;

КК – ключова компетентність;

ПК – професійна компетентність;

ОЗ 2(1-2) – озеленувач 2 розряду;

ОЗ 3 – озеленувач 3-го розряду;

ОЗ 4 – озеленувач 4-го розряду;

ОЗ 5 – озеленувач 5-го розряду.

Сфера професійної діяльності

КВЕД – 2010, секція А, клас – 01.30: Відтворення рослин

Загальнопрофесійний блок та зміст загальнопрофесійних компетентностей

Позначення	Загальнопрофесійні компетентності	Зміст загальнопрофесійних компетентностей
ЗПК1	Оволодіння основами трудового законодавства	Зна ти: систему трудового права в Україні, яка регулює трудові відносини в Україні, основні права і свободи громадян, закріплені в Конституції України, що визначають принципи правового регулювання трудових відносин, положення, зміст, форми та терміни укладання трудового договору, підстави його припинення, основні трудові права та обов'язки працівників, соціальні гарантії та чинний соціальний захист на підприємстві, умови та порядок застосування в трудовому праві дисциплінарної та матеріальної відповідальності Уміти: застосовувати в практичній діяльності норми трудового законодавства, відстоювати власні трудові права
ЗПК2	Оволодіння основами галузевої економіки та підприємництва	Зна ти: основні економічні процеси, відносини та явища, які функціонують та виникають між суб'єктами економіки (підприємствами, державою та громадянами), організаційно-економічні форми підприємництва, основи діяльності підприємництва, основи менеджменту, основи маркетингу, поняття конкуренції (її види та прояви в економічних відносинах), основні фактори впливу держави (нормативно-законодавчу базу, податки, пільги, дотації) Уміти: складати бізнес-план, вибирати найоптимальніші рішення із багатьох можливих варіантів рішень, організувати та відкривати власне приватне підприємство, спираючись на здобуті знання
ЗПК3	Оволодіння та дотримання Правил дорожнього руху	Зна ти: Правила дорожнього руху Уміти: застосовувати вимоги Правил дорожнього руху, відповідно до Закону України «Про дорожній рух»
ЗПК4	Оволодіння основами інформаційних технологій	Зна ти: основи роботи з персональним комп'ютером вимоги до влаштування робочого місця та правила безпеки роботи з персональним комп'ютером, мультимедійні сучасні технології, технології пошуку необхідної інформації в мережі Internet, її збереження, обробка, друк, використання сучасних технологій в галузі Уміти: вільно працювати з персональним комп'ютером користуватися програмами для створення текстових документів, графічних документів (у межах необхідних у зеленому будівництві), здійснювати пошук в мережі Internet, використовувати ПК під час моделювання ескізів об'єктів зеленого будівництва
ЗПК5	Дотримання вимог охорони праці	Зна ти: вимоги нормативних актів про охорону праці, вимоги інструкцій підприємства з охорони праці та пожежої безпеки, вимоги ОП щодо організації робочого місця, правила технічної експлуатації устаткування що обслуговується, вимоги до електробезпеки, вимоги пожежої безпеки, вимоги санітарії та гігієни, причини нещасних випадків на підприємстві, план ліквідації аварійних ситуацій та їх наслідків, правила та засоби надання долікарської допомоги потерпілим у разі нещасних випадків на виробництві

		<p>Уміти: організувати робоче місце відповідно до вимог ОП в галузі, забезпечувати особисту безпеку в процесі виконання робіт, застосовувати первинні засоби пожежогащення, безпечно експлуатувати машини та обладнання на робочому місці в процесі виконання посадових обов'язків, визначати необхідні засоби індивідуального та колективного захисту, їх придатність, правильно застосовувати засоби індивідуального захисту, розв'язати види аварій, діяти при аваріях та усувати їх наслідки, надавати долікарську допомогу потерпілим у разі нещасних випадків на виробництві, використовувати, в разі необхідності, засоби попередження й усунення виробничих, природних непередбачених явищ (пожежі, аварії, повені тощо)</p>
ЗПК6	Оволодіння основами креслення для здійснення озеленувальних робіт, уміння їх читати	<p>Знати: лінії креслення, написи на кресленнях, прикладні геометричні побудови, креслення у прямокутних проєкціях, креслення в аксонометричних проєкціях, плани озеленення, зміст робочих креслень, основні вимоги до робочих креслень, склад робочого креслення, порядок виконання робочого креслення</p> <p>Уміти: читати креслення та плани озеленення, виконувати малюнки та ескізи, перспективи інтер'єрів, визначати обсяги робіт за кресленнями</p>
ЗПК7	Оволодіння основами електротехніки	<p>Знати: основні закони електричного струму, електровимрювальні прилади та правила виконання електричних вимрювань, електрообладнання для озеленення територій, електрифіковані засоби малої механізації та переносні їх тарі, системи автоматичного керування, основні відомості про електробезпеку, виробництво, розподіл та споживання електричної енергії, засоби електрозахисту при виконанні озеленувальних робіт</p> <p>Уміти: користуватися електрообладнанням та системами автоматичного керування для озеленення територій, електрифікованими засобами малої механізації та переносними ліхтарями</p>
ЗПК8	Оволодіння основами землеробства та ґрунтознавства	<p>Знати: склад та властивості ґрунтів та ґрунтосумішей для вирощування декоративних рослин, способи обробітку ґрунту, видовий склад бур'янів та заходи боротьби з ними</p> <p>Уміти: розпізнавати склад ґрунту в польових умовах, ґрунтувати ґрунтосуміші для вирощування декоративних рослин, визначати бур'яни та боротися з ними</p>

**Перелік навчальних модулів та професійних компетентностей
(ОЗ – озеленувач 2(1-2)-го, 3-го, 4-го, 5-го розрядів)**

Навчальний модуль	Професійна компетентність	Найменування навчального модуля та компетентності
ОЗ -2(1-2).1	Класифікація зелених насаджень та композицій в озелененні. Стилі садово-паркового мистецтва	
	ОЗ -2(1-2).1.1	Планування зелених насаджень та композицій в озелененні, їх класифікація

	ОЗ -2(1-2).1.2	Стилі садово-паркового мистецтва Малі архітектурні форми
ОЗ -2(1-2).2	Ручний садовий інвентар та правила користування ним	
	ОЗ -2(1-2).2.1	Види ручного садового інвентарю, його призначення Правила поводження з ручним садовим інвентарем
ОЗ -2(1-2).3	Вирощування декоративних рослин та догляд за ними	
	ОЗ -2(1-2).3.1	Будова декоративних рослин
	ОЗ -2(1-2).3.2	Декоративний розсадник, догляд за рослинами в ньому
	ОЗ -2(1-2).3.3	Тимчасове та довготривале прикупівання рослин
	ОЗ -2(1-2).3.4	Класифікація тари під посів та пікчування рослин Пікчування рослин
ОЗ -2(1-2).4	Транспортування вантажів в озелененні	
	ОЗ -2(1-2).4.1	Види вантажів, їх сортування та правила транспортування
ОЗ -2(1-2).5	Підготовка території до озеленення	
	ОЗ -2(1-2).5.1	Підготовка території до озеленення
ОЗ -3.1	Розмноження рослин	
	ОЗ -3.1.1	Насіннєве розмноження рослин
	ОЗ -3.1.2	Вегетативне розмноження рослин
ОЗ -3.2	Створення об'єктів зеленого будівництва	
	ОЗ -3.2.1	Улаштування квітників різних видів
	ОЗ -3.2.2	Улаштування газонів
	ОЗ -3.2.3	Улаштування садово-паркових доріжок
ОЗ -3.3	Бульбоцибулині рослини в озелененні, агротехніка їх вирощування	
	ОЗ -3.3.1	Класифікація бульбоцибулинистих рослин, агротехніка їх вирощування
ОЗ -3.4	Аранжування квітів	
	ОЗ -3.4.1	Букет як флористична форма Створення букетів квітів до різних подій
ОЗ -4.1	Застосування механізованих засобів при створенні об'єктів зеленого господарства	
	ОЗ -4.1.1	Застосування механізованих засобів при створенні об'єктів зеленого господарства
ОЗ -4.2	Основні агротехнічні правила посіву та висаджування декоративних рослин різними способами	
	ОЗ -4.2.1	Вирощування розсади однорічних та багаторічних квітючих рослин
	ОЗ -4.2.2	Живцювання хвойних та листяних декоративних рослин
	ОЗ -4.2.3	Щеплення рослин
ОЗ -4.3	Асортимент декоративних рослин для озеленення	
	ОЗ -4.3.1	Характеристика листяних та хвойних рослин
	ОЗ -4.3.2	Групи троянд
ОЗ -4.4	Висаджування декоративних дерев та кущів, догляд за ними	
	ОЗ -4.4.1	Висаджування декоративних дерев та кущів, догляд за ними
	ОЗ -4.4.2	Висаджування троянд, та догляд за ними
ОЗ -4.5	Догляд за зеленими насадженнями	
	ОЗ -4.5.1	Захист зелених насаджень від шкідників та хвороб
	ОЗ -4.5.2	Обрізування дерев та чагарників

ОЗ -4.6	Аранжування квітів	
	ОЗ -4.5.1	Створення квіткових композицій до рвних свят у кошиках
ОЗ -5.1	Улаштування килимово-мозаїчних квітників та рівних видів газонів	
	ОЗ -5.1.1	Улаштування килимово-мозаїчних квітників
	ОЗ -5.1.2	Улаштування рівних видів газонів
ОЗ -5.2	Створення квіткових композицій в інтер'єрі	
	ОЗ -5.2.1	Створення квіткових композицій в інтер'єрі
ОЗ -5.3	Художнє оформлення крон дерев та чагарників	
	ОЗ -5.3.1	Художнє оформлення крон дерев та чагарників
ОЗ -5.4	Вирощування рослин на гідропонії	
	ОЗ -5.4.1	Вирощування рослин на гідропонії

Перелік ключових компетентностей

Усвідомлення важливості свого трудового внеску при виконанні колективної роботи.

Здатність працювати в команді.

Здатність планувати трудову діяльність.

Здатність до пошуку та засвоєння нових знань, набуття нових умінь і навичок.

Здатність визначати навчальні цілі та способи їх досягнення.

Здатність оцінювати власні результати навчання, навчатися впродовж життя.

Знання професійної лексики та термінології.

Здатність відповідально ставитися до професійної діяльності.

Здатність діяти в нестандартних ситуаціях.

Дотримання професійної етики.

Здатність запобігати конфліктним ситуаціям.

Дотримання професійних та етичних норм поведінки.

Професійна кваліфікація: озеленювач 2 (1-2)-го розряду

1. Кваліфікаційна характеристика

1-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує підсобні допоміжні роботи, пов'язані з прибиранням і очищенням садових доріжок, квітників та інших озелених площ від листя, сучків, сміття та снігу. Забезпечує робочі місця садивними матеріалами, добривами та інвентарем. Бере участь у сортуванні різноманітних вантажів і складанні їх у відведених місцях. Ущільнює і розвантажує сніг. Доглядає за малими архітектурними формами. Відколює лід. Посипає доріжки піском вручну. Готує печі для випалювання горщиків ручним способом.

Повинен знати: правила поводження з ручним садильним інвентарем під час виконання найпростіших робіт у зеленому господарстві; норми, правила навантажування і транспортування вантажів; найменування вантажів та правила їх укладання; особливості підготовки тари під посів дрібного квіткового насіння і пікірування рослин; правила догляду за малими архітектурними формами.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві, без вимог до стажу роботи.

Приклади робіт:

1. Вантажі невідповідальні — навантаження і розвантаження.
2. Газони, квітники, садові доріжки, кювети — очищення від листя, сучків і сміття, скошеної трави.
3. Горщики, ящики — затарювання, миття, прибирання і укладання їх у штабелі.
4. Дивани садові — розміщення і встановлення.
5. Кілки — прибирання.
6. Листя — укладання в штабелі для компостування.
7. Саджанці, сіянці, живці — рознесення на місця садіння, вмочування коріння у розчин глини, зв'язування в жмуту і розв'язування.
8. Стелажі і тара — підготовка до садіння, очищення від землі.
9. Ями — засипання їх землею з перекиданням і трамбуванням ґрунту, вирівнюванням поверхні.

2-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує прості роботи з підготовки ґрунту й добрив вручну. Викопає садильні ями й канали у розгалому ґрунті для садіння деревно-чагарникових рослин. Здійснює снігозатримання. Очищує насіння декоративних рослин. Прополує деревно-чагарникові рослини. Виконує горизонтальне планування площ, грядок і доріжок «на око». Поливає дерева, кущі і газонні трави ручним способом. Корчує пеньки вручну.

Повинен знати: правила й способи виконання земельних робіт у міських умовах; найпростіші способи догляду за рослинами; правила поводження з вантажами, які потребують певної обережності; техніку збирання жолудів; способи планування «на око» площ, грядок, доріжок.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією озеленювача 1 розряду – не менше 0,5 року.

Приклади робіт:

1. Грунт рослинний — заготівля.
2. Грунт — штикування, розпушування, вирівнювання та коткування під посадку зелених насаджень.
3. Грядки і борозни для висівання насіння і садіння рослин — улаштування.
4. Дерева, кущі, саджанці багатолітніх рослин — заготівля з грудкою землі розміром 0,5 x 0,4 м та 0,8 x 0,6 м, садіння, підгортання і розгортання.
5. Дерен — заготівля вручну.
6. Дивани садові — пофарбування.
7. Жолуді — збирання.
8. Квіти горшкові — встановлення в грунт, очищення від зів'ялого листя.
9. Кілки — встановлення.
10. Крони дерев — очищення від снігу.
11. Матеріал садильний деревно-чагарникових і багатолітніх рослин — тимчасове прикопування і розгортання.
12. Оранжеря — промивання скла, очищення його від снігу.
13. Парникові мати, ящики пікірувальні, етикетки — виготовлення.
14. Рами парникові — складання у штабелі.
15. Решітки — зняття з пристовбурних кіл.
16. Рослини декоративні, дерева, кущі — притінення, прополювання, розпушування, підготовка до викопування. Видалення корневих паростків.
17. Рослини чагарникові — навантаження, розвантаження, транспортування.
18. Штамби і гілки скелетні — очищення від кори.

2. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівнів, професійної кваліфікації осіб, які навчатимуться за професією Озеленювач 2-го розряду

- 2.1. При вступі на навчання
Повна або базова загальна середня освіта
- 2.2. Після закінчення навчання

Повна або базова загальна середня освіта, професійна (професійно-технічна) освіта, підвищення професійної кваліфікації на виробництві за професією Озеленювач 2-го розряду.

3. Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників

Професія: 6113 Озеленювач
Професійна кваліфікація: озеленювач 2-го розряду
Загальний фонд навчального часу – **540 годин**

№ з/п	Напрямок підготовки	Кількість годин				
		Всього годин	ЗПК	ОЗ - 2(1-	ОЗ - 2(1-	ОЗ - 2(1-

			2)1	2)2	2)3	2)4	2)5
1	Загальнопрофесійна підготовка	57	57				
2	Професійно-теоретична підготовка	130	42	10	12	6	8
3	Професійно-практична підготовка	336	12	45	26	126	33
4	Консультації	10					
5	ДКА (або ПКА при продовженні навчання)	7					
6	Загальний обсяг навчального часу (без п 4)	530	121	55	38	162	41

Примітки

1. Кваліфікаційна пробна робота виконується за рахунок часу, відведеного на професійно-практичну підготовку.
2. Години, відведені на консультації, враховуються в загальному фонді навчального часу.

4. Типова програма з підготовки за професією Озеленювач 2 (1-2) -го розряду (Зміст професійних компетентностей)

Позначення	Професійні компетентності	Зміст професійних компетентностей
ОЗ- 2(1-2).1. Класифікація зелених насаджень та композицій в озелененні. Стили садово-паркового мистецтва		
ОЗ-2(1-2)11	Планування зелених насаджень та композицій в озелененні, їх класифікація	Знати: класифікацію зелених насаджень та композицій в озелененні, особливості рядових, солперних та групових висаджувань, нормування зелених насаджень, видовий склад рослин для озеленення, способи планування «на ою» площ, грядок та доріжок. Уміти: визначати вид зелених насаджень за зовнішнім виглядом, організувати робоче місце, застосувати засоби індивідуального захисту, користуватись інвентарем, виконувати горизонтальне планування площ, грядок і доріжок «на ою», вирішувати проблемні ситуації, дотримуватись вимог охорони праці
ОЗ-2(1-2)12	Стили садово-паркового мистецтва. Малі архітектурні форми	Знати: стилі садово-паркового мистецтва та їх характерні риси, сучасні напрямки стилістики в озелененні, малі архітектурні форми та їх різновиди. Уміти: визначати стиль об'єктів озеленення за характерними ознаками, доглядати за малими архітектурними формами у зеленому господарстві, вирішувати проблемні ситуації, дотримуватись вимог охорони праці
ОЗ-2(1-2).2. Ручний садовий інвентар та правила користування ним		

03-2(1-2)2.1	Види ручного садового інвентарю, його призначення	Знати: види ручного садового інвентарю та його призначення, правила користування ручним садовим інвентарем під час виконання найпростіших робіт у зеленому господарстві, правила зберігання ручного садового інвентарю та догляду за ним Уміти: організувати робоче місце, застосувати засоби індивідуального захисту, користуватись ручним садовим інвентарем за призначенням та доглядати за ним, вирішувати проблемні ситуації, дотримуватися вимог охорони праці
03-2(1-2)3. Вирощування декоративних рослин та догляд за ними		
03-2(1-2)3.1	Будова декоративних рослин	Знати: вегетативні та генеративні частини декоративних рослин, їх будову, типи крон та способи її формування Уміти: розрізняти дерева, чагарники та трав'янисті рослини, типи крон за зовнішнім виглядом, формувати крону, вирішувати проблемні ситуації, дотримуватися вимог охорони праці
03-2(1-2)3.2	Декоративний розсадник, догляд за рослинами в ньому	Знати: структуру та призначення декоративного розсадника, способи обробки ґрунту в ньому найпростіші способи догляду за рослинами норми охорони праці при роботі з рослинами Уміти: організувати робоче місце, застосувати засоби індивідуального захисту, користуватись інвентарем, виконувати прості роботи з підготовки ґрунту й добрив вручну, викопувати ями й канави для садіння деревно-чагарникових рослин здійснювати снігозатримання, прополювати деревно-чагарникові рослини, поливати декоративні рослини ручним способом, вирішувати проблемні ситуації, дотримуватися вимог охорони праці
03-2(1-2)3.3	Тимчасове та довготривале прикюпування рослин	Знати: способи зберігання посадкового матеріалу, правила і способи виконання земляних робіт правила та технологію тимчасового та довготривалого прикюпування рослин Уміти: організувати робоче місце користуватись інвентарем обирати місце для прикюпування рослин, прикюпувати рослини тимчасово та на тривалий час, вирішувати проблемні ситуації, дотримуватися вимог охорони праці
03-2(1-2)3.4	Класифікація тари під посів та пікюпування рослин Пікюпування рослин	Знати: класифікацію тари під посів та пікюпування рослин, переваги та недоліки видів тари використання відповідної тари для вирощування та пікюпування рослин особливості підготовки тари під посів дрібно-квіткового насіння і пікюпування рослин норми охорони праці Уміти: організувати робоче місце, застосувати засоби індивідуального захисту користуватись устаткуванням та інвентарем вирішувати проблемні ситуації дотримуватися вимог охорони праці
03-2(1-2)4. Транспортування вантажів в озелененні		

03-2(1-2)4.1	Види вантажів, їх сортування та правила транспортування вантажів	Знати: норми, правила навантаження і транспортування вантажів, найменування вантажів та правила їх укладання Уміти: застосувати засоби індивідуального захисту, брати участь у сортуванні різноманітних вантажів і складанні їх у відведених місцях, ущільнювати і розвантажувати сніг, вирішувати проблемні ситуації, дотримуватися вимог охорони праці
03-2(1-2)5. Підготовка території до озеленення		
03-2(1-2)5.1	Підготовка території до озеленення	Знати: правила і способи виконання підготовчих та земляних робіт у міських умовах Уміти: застосувати засоби індивідуального захисту, виконувати підсобні допоміжні роботи, пов'язані з прибиранням і очищенням садових доріжок, квітників та інших озелених площ від листя, сучків, сміття і снігу, забезпечувати робочі місця посадковими матеріалами, добривами та інвентарем, корчувати пеньки вручну, вирішувати проблемні ситуації, дотримуватися вимог охорони праці

5. Перелік основних засобів навчання

Професійна кваліфікація: озеленювач 2-го розряду

№ з/п	Найменування	Кількість на групу з 15 осіб		Примітка
		Для індивідуального користування	Для групового користування	
Інвентар				
1	Корзини	1	15	
2	Відра	1	15	
3	Лійка-поливалниця	1	15	
4	Вилки	1	15	
Інструменти				
5	Лопати	1	15	
6	Сапи	1	15	
7	Граблі	1	15	
8	Вила	1	15	
9	Пікювальні вилки	1	100	
10	Садові лопатки	1	15	
11	Шланг для поливу	1	15	
12	Секатори	1	15	
13	Катки	1	5	
14	Сита	1	5	
15	Інструменти для очищення кори	1	15	
Обладнання				
16	Тара для вирощування та пікюпування рослин		100	
17	Візок для транспортування		2	

	вантажів			
19.	Горщики для квітів		100	
20.	Стелаж для інвентарю та тари		4	

Професійна кваліфікація: озеленювач 3-го розряду

1. Кваліфікаційна характеристика

3-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує середньої складності земляні роботи із застосуванням кінної тяги. Розсіває добрива, маркує і нарізає борозни. Готує насіння та садильний матеріал. Улаштовує клумби рабатки, партери й бордюри. Здійснює обдернування поверхні. Сіє газонні трави на горизонтальних поверхнях. Виконує механізоване поливання дерев, чагарникових рослин та газонних трав. Розпилює стовбури дерев ручною пилкою. Ремонтує ґрунтові, гравійні та щебневі доріжки в парках, садах і скверах. Притінює оранжереї. Доглядає за зеленими насадженнями за допомогою простих інструментів і пристроїв. Готує розчин глини. Закріплює дерева за допомогою розляжок. Улаштовує кювети, зрізує ґрунт із плануванням поверхні. Плете сітки вручну для вирощування гвоздики. Садить та пророщує бульбоцибулинні рослини. Викопає квіткові рослини. Складає букети квітів.

Повинен знати: будову і правила експлуатації кінних причіпних засобів і призначення простих інструментів; правила викопування квіткових рослин і виймання їх із ґрунту; способи сіяння газонних трав на горизонтальних площах; способи планування площ під рейку або шаблон; правила поливання рослин; способи притінення оранжерей.

Кваліфікаційні вимоги. Повна загальна середня освіта та професійно-технічна освіта без вимог до стажу роботи або повна загальна середня освіта та професійна підготовка на виробництві. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією озеленювача 2 розряду — не менше 1 року.

Приклади робіт:

1. Бордюри, партери, квітники — планування під рейку або шаблон.
2. Бровки, узбіччя, схили — косіння вручну.
3. Букети квітів — складання.
4. Газони — викошування ручною косою.
5. Ґрунт — оранка, розпушування, боронування в розсадниках, коткування кінним і ручним котками.
6. Деревя, куці, саджанці — заготівля з грудкою землі розміром 1 x 1 x 0,6 м, садіння.
7. Деревя-саджанці і квіти — навантажування та розвантажування.

8. Жоржини, кали — садіння на пророщування.
9. Квіти однолітні та багатолітні — зрізування, викопування, очищення коріння від землі та луски, відщипування діток.
10. Кубики живильні, горщики торфоперегнійні — виготовлення.
11. Матеріал садильний (саджанці, сіяння, живці, квіткова розсада, цибулини) — підготовка до садіння, сортування, підрахунок, відпускання, пакування для транспортування.
12. Плівка синтетична — натягування на парники і на утеплений ґрунт.
13. Розчин, емульсії — приготування.
14. Рослини деревно-чагарникові та квіткові декоративні оформлення, підв'язування, підживлення, прополювання в парниках, мульчування і утеплення.
15. Цибулини і бульбоцибулини квіткових рослин — сортування за розмірами, садіння, викопування.

2. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівнів, професійної кваліфікації осіб, які навчатимуться за професією Озеленювач 3-го розряду

- 2.1. При продовженні навчання
Базова або повна загальна середня освіта.
- 2.2. При підвищенні професійної кваліфікації

Попередній освітньо-кваліфікаційний рівень – Озеленювач 2-го розряду: стаж роботи за професією не менше 1 року.

- 2.3. Після закінчення навчання.

Повна або базова загальна середня освіта; професійна (професійно-технічна) освіта; освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Озеленювач 3-го розряду.

3. Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників

Професія: 6113 Озеленювач

Професійна кваліфікація: озеленювач 3-го розряду

Загальний фонд навчального часу – **403 годин**

№ з/п	Напрямок підготовки	Кількість годин					
		Всього годин	ОЗ - 3.1	ОЗ - 3.2	ОЗ - 3.3	ОЗ - 3.4	ОЗ - 3.5
1	Загальнопрофесійна підготовка						
2	Професійно-теоретична підготовка	104	6	37	45	8	8
3	Професійно-практична підготовка	282	60	66	96	40	20
4	Консультації	10					
5	ДКА (або ПКА при продовженні)	7					

	навчання)						
6	Загальний обсяг навчального часу (без п 4)	393	66	103	141	48	28

Примітки

1. Кваліфікаційна пробна робота виконується за рахунок часу, відведеного на професійно-практичну підготовку
2. Години, відведені на консультації, враховуються в загальний фонд навчального часу
3. При підвищенні кваліфікації та перепідготовці загальнопрофесійний блок вивчається в обсязі годин та компетентностей, визначених відповідно до результатів вхідного контролю, і додається до годин загального обсягу навчального часу та до годин загального фонду навчального часу (але не більше, ніж 121 годин)

**4. Типова програма з підготовки за професією Озеленювач 3-го розряду
(Зміст професійних компетентностей)**

ОЗ-3.1. Розмноження рослин		
ОЗ-3.1.1	Насіннєве розмноження рослин	Зна ти: особливості насіннєвого розмноження декоративних рослин, способи підготовки насіння до посіву, особливості насіннєвого розмноження однорічних та багаторічних рослин Уміти: здійснювати передпосівну підготовку насіння; висівати насіння однорічних та багаторічних декоративних рослин, дотримуватися вимог охорони праці
ОЗ-3.1.2	Вегетативне розмноження рослин	Зна ти: способи та технологію вегетативного розмноження рослин відсадками живцюванням, видозміненими вегетативними органами, відведеннями Уміти: розмножувати декоративні рослини застосовуючи різні способи, дотримуватися вимог охорони праці
ОЗ-3.2. Висаджування дерев та чагарників		
ОЗ-3.2.1	Висаджування дерев та чагарників	Зна ти: класифікацію дерев та чагарників, стандарти посадюого матеріалу дерев та чагарників та технічні вимоги до них, технологію та терміни висаджування дерев та чагарників за біологічними характеристиками Уміти: сортувати посадюовий матеріал та готувати його до транспортування та висаджування, садити дерева та чагарники, здійснювати догляд за посадками, дотримуватися вимог охорони праці
ОЗ-3.3. Створення об'єктів зеленого будівництва		
ОЗ-3.3.1	Улаштування квітників різних видів	Зна ти: класифікацію квітників, особливості їх планування та улаштування, правила розміщення рослин при горизонтальному плануванні квітників способи планування площ під рейку або шаблон Уміти: планувати квітники та розміщувати рослини при горизонтальному плануванні квітників, дотримуватися вимог охорони праці

ОЗ-3.3.2	Улаштування газонів	Зна ти: класифікацію газонів за призначенням, види газонних трав та їх біологічні особливості, способи сіяння газонних трав на горизонтальних площах, сезонні правила догляду за газонами Уміти: здійснювати обдернування по верхні, готувати територію до улаштування газону, сяти газонні трави на горизонтальних поверхнях, доглядати посезонно за газоном, дотримуватися вимог охорони праці
ОЗ-3.3.3	Улаштування садово-паркових доріжок	Зна ти: види садово-паркових доріжок, їх декорування, способи планування та матеріали для їх будівництва, правила ремонту садово-паркових доріжок Уміти: планувати садово-паркові доріжки, декорувати та ремонтувати їх, дотримуватися вимог охорони праці
ОЗ-3.4. Бульбоцибулинні рослини в озелененні, агротехніка їх вирощування		
ОЗ-3.3.1	Класифікація бульбоцибулинних рослин, агротехніка їх вирощування	Зна ти: класифікацію бульбоцибулинних рослин, агротехніку їх вирощування Уміти: визначати, зберігати, готувати для посадки, пророщувати та саджати бульбоцибулинні рослини, дотримуватися вимог охорони праці
ОЗ-3.5. Аранжування квітів		
ОЗ-3.5.1	Букет як флористична форма Створення букетів квітів до різних подій	Зна ти: стилі та пропорції квіткових композицій, правила аранжування при створенні букетів Уміти: створювати букети до різних подій, враховуючи правила аранжування дотримуватися вимог охорони праці

5. Перелік основних засобів навчання

Професійна кваліфікація: Озеленювач 3-го розряду

№ з/п	Найменування	Кількість на групу з 15 осіб		Примітка
		Для індивідуального користування	Для групового користування	
Обладнання				
1	Плуги	1	5	
2	Лушпильники і борони	1	5	
3	Культиватори	1	5	
4	Сівалки	1	5	
5	Турьорозкидачі	1	5	
6	Обпірисквачі	1	5	
7	Дошувальні установки	1	5	
8	Газоносорірки		3	
Інструменти				
9	Секатори	1	15	
10	Пили	1	15	
11	Рейки	1	15	

12	Садові ножи	1	15	
13	Лопати	1	15	
14	Сапи	1	15	
15	Граблі	1	15	
16	Вила	1	15	
17	Шаблони-лекала		10	
18	Коси	1	5	
19	Лійка-поливальниця	1	15	
20	Шланг для поливу	1	5	
21	Рулетка	1	5	
22	Садові ножиці	1	15	
23	Шапат для розмітки	1	5*25м	
	Інвентар			
24.	Корзини	1	15	
25	Відра	1	15	
26	Візок для переміщення вантажів		1	
27	Вилки	1	15	

Професійна кваліфікація: озеленювач 4-го розряду

1. Кваліфікаційна характеристика

4-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує складні роботи із застосуванням машин і механізмів під час оброблення ґрунту, поливання та підживлення зелених насаджень у міських умовах. Відбирає насінники однолітніх квіткових рослин. Вирощує саджанці відсадками від маточних кушів. Прищипує пагони і вирізає гілки в потовщеннях на саджанцях у розсадниках. Заготовляє дерен механічними деренорізками. Викопує комбіновані газони газонкосарками. Готує принади, емульсії, розчини з отрутохімікатів. Проводить профілактичні заходи щодо захисту декоративних рослин. Звалює дерева в міських умовах. Поливає квіткові рослини вручну. Виготовляє глиняні горщики. Оформлює декоративні корзини. Виготовляє корзини для квітів.

Повинен знати: основні агротехнічні правила посіву й садіння квіткових і деревно-чагарникових рослин; асортимент посадкового матеріалу; правила експлуатації машин, механізмів, які застосовуються під час підготовки ґрунту, садіння зелених насаджень та догляду за ними; правила проведення запилення і обприскування зелених насаджень; організацію та безпечне ведення робіт під час механічного звалювання, розпилювання та корчування дерев у міських умовах; правила загострювання та правки ручних інструментів; способи приготування ґрунтових сумішей; способи викопування дерев та кушів з оголеною кореневою системою.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією озеленювача 3 розряду — не менше 1 року.

Приклади робіт

1. Бордюри і квітники – підстригання шпалерними ножицями.
2. Ґрунт – підготовка до садіння зелених насаджень механізованим способом, оранка.
3. Дички – зрізання на щип, вічко.
4. Ґрунт дерновий – приготування сумішей і набивання парників.
5. Квітники – улаштування з однорічних та багаторічних квітів.
6. Квіти і куші – висаджування та пересаджування.
7. Корзина з квітами – складання.
8. Матеріал посадковий деревних і чагарникових порід – викопування вручну.
9. Місця висаджування – зняття асфальту відбійним пневматичним молотком під час копання ям.
10. Насадження зелені (міські розсадники, сквери, парки, бульвари, парники) – обприскування та обпилювання із застосуванням ранцевої апаратури, лікування пошкоджених поверхонь.
11. Насіння декоративних рослин – протрусення, посів.
12. Насіння та шишки деревних порід – збирання з автопідйомника, обробка парою.
13. Породи вічнозелені, хвойні деревні – живцювання.
14. Прищепи й підщепи – підготовка щеплень і окуліровок, перевірка на приживлюваність, зняття обв'язок.
15. Принади, отрутохімікати, гербіциди – приготування розчинів.
16. Решітки чавунні пристовбурні – встановлення з улаштуванням дерев'яних каркасів.
17. Рослини деревно-чагарникові і квіткові – висаджування, поливання, сортове розміщення на ділянці згідно з посадковим кресленням.
18. Рослини чагарникові та дерева – обрізування.
19. Саджанці, сіянці рослин деревно-чагарникових – підрізання коренів у ґрунті, вирощування відсадками.
20. Секатори, сучкорізи, ножі, пилки – гостріння і правка.
21. Стимулятори росту, суміші рослинні, добрива мінеральні та органічні – внесення їх у ґрунт під час садіння.
22. Троянди – вкривання землею з пригинанням і розкривання.
23. Цибулини і бульбоцибулини квіткових рослин – замочування в розчинах стимуляторів росту та фунгіцидів.
24. Чагарники – рядкове підстригування.
25. Ями і канави – копання ямокопачем для садіння деревних рослин.

2. **Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівнів, професійної кваліфікації осіб, які навчатимуться за професією Озеленювач 4-го розряду**

- 2.1. При продовженні навчання
Повна або базова загально середня освіта
- 2.2. При підвищенні кваліфікації
Попередній освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Озеленювач» 3-го розряду. Стаж роботи за професією не менше 1 року.
- 2.3. Після закінчення навчання
Повна або базова загальна середня освіта, професійна (професійно-технічна) освіта; освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Озеленювач 4-го розряду.

3. Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників

Професія: 6113 Озеленювач
Професійна кваліфікація: Озеленювач 4-го розряду
Загальний фонд навчального часу – 357 години

№ з/п	Напря м підготовки	Кількість годин							
		Всього годин	ОЗ - 4.1	ОЗ - 4.2	ОЗ - 4.3	ОЗ - 4.4	ОЗ - 4.5	ОЗ - 4.6	ОЗ - 4.7
1	Загально професійна підготовка								
2	Професійно-теоретична підготовка	66	12	4	8	4	14	18	6
3	Професійно-практична підготовка	267	20	78	20	57	46	33	13
4	Консультації	10							
5	ДКА (або ПКА при продовженні навчання)	7							
6	Загальний обсяг навчального часу (без п 4,5)	347	32	82	28	61	62	51	19

Примітки

- Кваліфікаційна пробна робота виконується за рахунок часу виведеного на професійно-практичну підготовку
- Години виведені на консультації враховуються в загальний фонд навчального часу
- При підвищенні кваліфікації та перепідготовці загально професійний блок вивчається в обсязі годин та компетентностей, визначених відповідно до результатів відповідного контролю, і додається до годин загального обсягу навчального часу та до годин загального фонду навчального часу (але не більше, ніж 121 годин)

4. Типова програма з підготовки за професією Озеленювач 4-го розряду (Зміст професійних компетентностей)

Позначення	Професійні компетентності	Зміст професійних компетентностей
------------	---------------------------	-----------------------------------

ОЗ -4.1 Застосування механізованих засобів при створенні об'єктів зеленого господарства		
ОЗ -4.1.1	Застосування механізованих засобів при створенні об'єктів зеленого господарства та догляду за ними	Знати: механізовані засоби, що застосовуються при створенні об'єктів зеленого господарства, правила експлуатації машин, механізмів, які застосовуються під час підготовки ґрунту, висаджування та догляду за зеленими насадженнями Уміти: використовувати механізовані засоби при створенні об'єктів зеленого господарства та догляду за газонами та квітниками, виконувати складні роботи в застосуванням машин і механізмів під час обробки ґрунту, поливати та підживлювати зелені насадження у миських умовах, дотримуватися вимог охорони праці
ОЗ -4.2. Основні агротехнічні правила посіву та висаджування декоративних рослин різними способами		
ОЗ -4.2.1	Вирощування розсади однорічних та багаторічних квіткових рослин	Знати: основні агротехнічні правила посіву та висаджування квіткових і деревно-чагарникових рослин, способи підготовки насіння до посіву, правила та склад ґрунтових сумішей для вирощування розсади квіткових рослин, вимоги охорони праці Уміти: організувати робоче місце, вибирати насінники однорічних квіткових рослин, готувати насіння до посіву шляхом стратифікації та скарифікації, готувати ґрунтові суміші відповідного складу для вирощування розсади квіткових рослин, створювати та підтримувати умови для вирощування розсади, вирішувати проблемні ситуації, дотримуватися вимог охорони праці
ОЗ -4.2.2	Живцювання хвойних та листяних декоративних рослин	Знати: особливості прищипування пагонів і вирівнювання гілок на саджанцях у розсадниках, способи заготівлі живців хвойних та листяних порід для різних видів розмноження, способи зберігання к та приготування до укорінення та щеплення, класифікацію стимуляторів росту та способи їх застосування під час розмноження рослин, вимоги охорони праці Уміти: організувати робоче місце, прищипувати пагони і вирівнювати гілки на саджанцях у розсадниках, заготовляти живці хвойних та листяних порід для різних видів розмноження, зберігати живці та готувати їх до укорінення та щеплення, застосовувати стимулятори росту під час розмноження рослин, вирішувати проблемні ситуації, дотримуватися вимог охорони праці
ОЗ -4.2.3	Щеплення рослин	Знати: способи щеплення рослин інструменти та матеріали необхідні для щеплення, правила експлуатації відповідних видів інструментів для щеплення, способи підготовки прищеп та підщеп, технологію щеплення, види та способи застосування стимуляторів росту під час щеплення рослин, вимоги охорони праці Уміти: організувати робоче місце, заготовляти живці хвойних та листяних порід для різних видів щеплення, зберігати та готувати живці для щеплення, здійснювати щеплення хвойних та листяних порід різними способами, застосовувати стимулятори росту під час щеплення рослин, вирішувати проблемні ситуації, дотримуватися вимог охорони праці
ОЗ -4.3. Асортимент декоративних рослин для озеленення		

03-4.3.1	Характеристика листяних та хвойних рослин	Знати: асортимент посадкового матеріалу, біологічні особливості та декоративні властивості листяних та хвойних рослин Уміти: сортувати рослини за їх декоративними властивостями, підбирати та розмішувати рослини при створенні об'єктів зеленого будівництва відповідно до їх біологічних особливостей та декоративних властивостей, вирішувати проблемні ситуації, дотримуватися вимог охорони праці
03-4.3.2	Групи троянд	Знати: класифікацію троянд, групи троянд, їх біологічні особливості та технологію вирощування, вимоги охорони праці Уміти: визначати види троянд, вирощувати та розмножувати троянди різних груп, вирішувати проблемні ситуації, дотримуватися вимог охорони праці
03-4.4. Висаджування декоративних дерев та кущів, догляд за ними		
03-4.4.1	Висаджування декоративних дерев та кущів, догляд за ними	Знати: технологію вирощування саджанців відсадками від маточних кущів, способи викопування та висаджування дерев і кущів з оголеною кореневою системою Уміти: вирощувати саджанці відсадками від маточних кущів, викопувати дерева та кущі з оголеною кореневою системою, вирішувати проблемні ситуації, дотримуватися вимог охорони праці
03-4.4.2	Висаджування троянд та догляд за ними	Знати: технологію вирощування троянд різних груп та правила догляду за ними Уміти: садити троянди, здійснювати по сезонний догляд за трояндами різних груп, вирішувати проблемні ситуації, дотримуватися вимог охорони праці
03-4.5 Догляд за зеленими насадженнями		
03-4.5.1	Захист зелених насаджень від шкідників та хвороб	Знати: перелік та класифікацію засобів захисту рослин від шкідників та хвороб, правила застосування пестицидів вимоги охорони праці Уміти: застосовувати відповідні пестициди для профілактики та захисту зелених насаджень від шкідників та хвороб, готувати робочі розчини для обприскування рослин, вирішувати проблемні ситуації, дотримуватися вимог охорони праці
03-4.5.2	Обривання дерев та чагарників	Знати: види обривання дерев та чагарників та їх мету, організацію та безпечне ведення робіт під час механічного звалювання, розпилювання та корчування дерев у міських умовах вимоги охорони праці Уміти: здійснювати обривання дерев та чагарників, розпилювати та корчувати дерева у міських умовах, формувати крону, вирішувати проблемні ситуації, дотримуватися вимог охорони праці
03-4.6. Основи ландшафтного дизайну		
03-4.6.1	Створення штучних водойм, підпірних стін, вертикальних конструкцій озеленення альтанок, навісів та ротонд	Знати: призначення та конструкції штучних водойм, підпірних стін, різних видів вертикального озеленення, альтанок, навісів та ротонд технологію створення їх креслень та ескізів, вимоги охорони праці Уміти: виконувати креслення підпірних стін, конструкцій вертикального озеленення, альтанок, навісів та ротонд, планувати місце під шестикутну альтанку, вирішувати проблемні ситуації, дотримуватися вимог охорони праці
03-4.7. Аранжування квітів		

03-4.7.1	Створення квіткових композицій до різних подій в корзинах	Знати: стилі квіткових композицій, кольорові співвідношення при оформленні декоративних юрзин з квітами, вимоги охорони праці Уміти: оформлювати декоративні юрзини з квітковими композиціями до різних подій, дотримуючись правил аранжування, вирішувати проблемні ситуації, дотримуватися вимог охорони праці
----------	---	---

5. Перелік основних засобів навчання

Професійна кваліфікація: Озеленувач 4-го розряду

№ з/п	Найменування	Кількість на групу з 15 осіб		Примітка
		Для індивідуального користування	Для групового користування	
Обладнання				
1	Плуги	1	5	
2	Лушпильники і борони	1	5	
3	Культиватори	1	5	
4	Сівалки	1	5	
5	Тукозрозкидачі	1	5	
6	Обприскувачі	1	5	
7	Обпилювачі	1	15	
8	Дошувальні машини	1	5	
9	Автопідіймачі	1	1	
10	Дернорви	1	5	
	Ранцеві обприскувачі	1	5	
11	Газонокосарки	1	5	
1	Мотокультиватор		1	
Інструменти				
12	Секатори	1	15	
13	Садові ножи	1	15	
14	Садові ножиці	1	10	
14	Лопати	1	15	
15	Сапи	1	15	
16	Граблі	1	15	
17	Вила	1	15	
20	Розрихлювачі	1	15	
21	Пили	1	5	
22	Лійка-поливальниця	1	10	
24	Шланг для поливу	1	5	
Інвентар				
25	Корзини	1	15	

26	Вдра	1	15	
27	Лійка-поливальниця	1	15	
28	Вилки	1	15	

Професійна кваліфікація: озеленювач 5-го розряду

1. Кваліфікаційна характеристика

5-й розряд

Завдання та обов'язки. Виконує особливо складні роботи, які пов'язані з вирощуванням рослин на гідропоніці, вегетативним їх розмноженням. Навантажує, розвантажує і садить великомірні дерева із застосуванням автокранів. Закладає і формує крони. Виконує художню стрижку декоративних рослин: ручну та із застосуванням механізмів. Улаштовує килимово-мозаїчні квітники бордюри, партери з нанесенням складного малюнка та створенням рельєфів. Здійснює механізоване оброблення зелених насаджень отрутохімікатами та аерозолями. Доглядає за пам'ятниками та полірованими покриттями. Доглядає за рослинами в міських умовах із застосуванням засобів малої механізації. Налагоджує та регулює роботу причіпних та навісних знарядь.

Повинен знати: особливості вирощування рослин на гідропоніці; правила експлуатації та обслуговування механізмів під час виконання особливо складних робіт під час закладання зелених насаджень і догляду за ними; агротехнічні особливості декоративних рослин; правила оброблення зелених насаджень отрутохімікатами та аерозолями; правила й норми охорони праці та виробничої санітарії у зеленому господарстві; способи пакування, навантаження та розвантаження великомірних дерев; способи художнього формування крон; способи улаштування партерних газонів, килимово-мозаїчних квітників; способи одернування фігурних площ; способи налагодження і регулювання причіпних і навісних знарядь.

Кваліфікаційні вимоги. Професійно-технічна освіта. Підвищення кваліфікації та стаж роботи за професією озеленювача 4 розряду — не менше 1 року.

Приклади робіт:

1. Букети й квіткові корзини — оформлення.
2. Вази — художнє оформлення з добром асортименту квіткових рослин.
3. Газони партерні — сімба газонних трав у двох напрямках з приготуванням суміші газонного насіння за проектною схемою; засипання насіння рослиною сумішшю і коткування.
4. Деревя, куші живопліт — омолодження крони, художня стрижка: ручна та з допомогою механічних знарядь.
5. Деревя великомірні — викопування, пакування, навантаження, розвантаження та садіння.
6. Деревя з грудкою землі — установлення автокраном у ями.
7. Малюнки художні — нанесення на сплановану поверхню.
8. Насіння квіткових рослин — збирання та оброблення.

9. Омела — вирізування на деревах із автомашин.
10. Поверхня — одернування контурне та фігурне.
11. Рослини — окуліровка та щеплення.
12. Троянди — обрізання.
13. Цибулини квіткові — препарування.

2. Вимоги до освітнього, освітньо-кваліфікаційного рівнів, професійної кваліфікації осіб, які навчатимуться за професією Озеленювач 5-го розряду

2.1. При продовженні навчання

Повна або базова загально середня освіта

2.2. При підвищенні кваліфікації

Повна або базова загальна середня освіта, професійна(професійно-технічна) освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Озеленювач 4-го розряду; стаж роботи за професією не менше 1 року.

2.3. Після закінчення навчання

Повна або базова загальна середня освіта. Професійна (професійно-технічна) освіта, освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» за професією Озеленювач 5-го розряду.

3. Типовий навчальний план підготовки кваліфікованих робітників

Професія: 6113 Озеленювач

Професійна кваліфікація: Озеленювач 5-го розряду

Загальний фонд навчального часу — 319 годин

№ з/п	Напрямок підготовки	Всього годин	ОЗ-5.1	ОЗ-5.2	ОЗ-5.3	ОЗ-5.4	ОЗ-5.5
1	Загальнопрофесійна підготовка						
2	Професійно-теоретична підготовка	88	26	8	8	30	16
3	Професійно-практична підготовка	214	76	16	56	36	30
4	Консультації	10					
5	ДКА (або ПКА при продовженні навчання)	7					
6	Загальний обсяг навчального часу (без п 4)	309	102	24	64	66	46

Примітки

1. Кваліфікаційна пробна робота виконується за рахунок часу, відведеного на професійно-практичну підготовку.

2. Години, відведені на консультації, враховуються в загальний фонд навчального часу.

3. При підвищенні кваліфікації та передпідготовці загальнопрофесійний блок вивчається в обсязі годин та компетентностей, визначених відповідно до результатів входного контролю, і додається до годин загального обсягу навчального часу та до годин загального фонду навчального часу (але не більше, ніж 121 годин).

4. Типова програма з підготовки за професією *Озеленювач 5-го розряду*
(Зміст професійних компетентностей)

Позначення	Професійні компетентності	Зміст професійних компетентностей
03-5.1 Улаштування килимово-мозаїчних квітників та різних видів газонів		
03-5.1.1	Улаштування килимово-мозаїчних квітників	Знати: технологію та способи улаштування килимово-мозаїчних квітників, асортимент рослин для килимово-мозаїчних квітників, їх біологічні особливості та агротехніку вирощування, вимоги охорони праці Уміти: створювати складні малюнки килимово-мозаїчних квітників, улаштувати килимово-мозаїчні квітники з нанесенням складного малюнка та створенням рельєфів, підбирати рослини для килимово-мозаїчних квітників, вирішувати проблемні ситуації, дотримуватися вимог охорони праці
03-5.1.2	Улаштування різних видів газонів	Знати: класифікацію та призначення газонів, класифікацію газонних трав за зростанням та кушенням, норми висіву газонних травосумішей технологію та терміни улаштування газонів, вимоги охорони праці Уміти: організувати робоче місце, класифікувати газони за призначенням, обирати газонні травосуміші улаштувати газони різних видів, дотримуючись відповідної технології, вирішувати проблемні ситуації, дотримуватися вимог охорони праці
03-5.2 Створення квіткових композицій в інтер'єрі		
03-5.2.1	Створення квіткових композицій в інтер'єрі	Знати: асортимент рослин для створення композицій в інтер'єрі, правила аранжування в приміщеннях вимоги охорони праці Уміти: організувати робоче місце підбирати квіти та смієсти для створення композицій в інтер'єрі дотримуватися правил аранжування, вирішувати проблемні ситуації, дотримуватися вимог охорони праці
03-5.3. Художнє оформлення крон дерев та чагарників		
03-5.3	Художнє оформлення крон дерев та чагарників	Знати: формування крони; асортимент рослин, які витримують формування крони способи та особливості формування крони у листяних та хвойних деревах, технологію формування крони вимоги охорони праці Уміти: обирати дерева та чагарники для підстригування та формування крони, формувати крону дерев та чагарників, дотримуючись відповідної технології вирішувати проблемні ситуації дотримуватися вимог охорони праці
03-5.4. Вирощування рослин на гідропонші		

03-5.4.1	Вирощування рослин на гідропонші	Знати: асортимент рослин, які можна вирощувати на гідропонші, їх біологічні особливості, захист рослин від шкідників та хвороб при вирощуванні на гідропонші, склад поживних сумішей для вирощування рослин на гідропонші, вимоги охорони праці Уміти: підбирати асортимент рослин для вирощування на гідропонші, здійснювати догляд за рослинами на гідропонші, готувати поживні суміші для вирощування рослин на гідропонші, вирощувати рослини на гідропонші, вирішувати проблемні ситуації, дотримуватися вимог охорони праці
03-5.5. Вирощування та транспортування великорозмірних дерев		
03-5.5	Вирощування та транспортування великорозмірних дерев	Знати: способи транспортування великорозмірних дерев, вимоги охорони праці Уміти: вирощувати великорозмірні дерева та транспортувати їх до місця посадки дотримуватися вимог охорони праці

5. Перелік основних засобів навчання

Професійна кваліфікація: *Озеленювач 5-го розряду*

№ з/п	Найменування	Кількість на групу з 15 осіб		Примітка
		Для індивідуального користування	Для групового користування	
	<i>Обладнання</i>			
1	Сівалки	1	5	
2	Обприскувачі	1	15	
3	Обпилювачі	1	15	
4	Машини й механізми для підстригування газонів, формування крон дерев	1	15	
5	Автокрани	0	1	
6	Самохідні електроприводні машини	0	1	
	<i>Інструменти</i>			
7	Секатори	1	15	
8	Ножа окуляровочні	1	15	
9	Садові ножі	1	15	
10	Лопати	1	15	
12	Пили	1	15	
12	Граблі	1	15	

13	Вила	1	15	
14	Корзини	1	15	
15	Пікрочовні клочки	10	150	
16	Копачки	1	15	
17	Рейки	1	15	
18	Шаблони	1	30	
19	Ножці для підстригання	1	15	
20	Котки	1	15	

Зауваження та пропозиції щодо змісту стандарту просимо надсилати за адресою
03035 м Київ, вул Митрополита Василя Липківського 36,
Інститут модернізації змісту освіти Міністерства освіти і науки України
Відділ науково та навчально-методичного забезпечення змісту професійної освіти
Телефон (044)248 91 16